

Sabers de l'educació primària:

Aranès i literatura a l'Aran, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Catalana i Literatura

Definició:

Els sabers són els coneixements, destreses, valors i actituds propis d'una àrea i són necessaris per a l'assoliment de les competències específiques.

Per avançar en l'assoliment de les competències específiques, és imprescindible adquirir i mobilitzar els sabers de cadascuna de les àrees que no es poden concebre només com la transmissió i recepció de continguts disciplinaris, ja que cal que s'entengui com un procés en construcció basat en la reflexió i l'anàlisi acompanyada.

Els sabers es construeixen a partir d'un saber lligat a una acció i context concret.

Arquitectura dels sabers.

Posem com a exemple un saber de:

Comunicació oral

Aplicació d'estratègies d'interpretació i ús d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.

acció + **saber** + **context**

Blocs de sabers de l'àrea 	Les llengües i els seus parlants	Comunicació oral	Comprensió lectora	Expressió escrita
	Alfabetització informacional	Educació literària	Reflexió sobre la llengua	

Les llengües i els seus parlants		
1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Presa de consciència de la diversitat lingüística per mitjà de la biografia lingüística personal i el mapa lingüístic de l'aula, treballats amb acompanyament.	Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'aula i de l'escola, de forma autònoma.	Presa de consciència de la biografia lingüística personal i del mapa lingüístic de l'entorn geogràfic, de forma autònoma.
	Explicació de la diversitat lingüística i cultural de l'entorn, com a valor i eina d'aprenentatge.	Explicació de la diversitat lingüística i cultural del món com a valor i eina d'aprenentatge.
Identificació, amb acompanyament, de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions	Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en l'àmbit personal i escolar	Posada en pràctica d'estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i cerca de solucions en comunicacions orals, escrites i multimodals
Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.	Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.	Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències en la vida quotidiana.

Comunicació oral		
1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aula.	Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en les situacions d'aprenentatge i en la vida quotidiana del centre.	Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades en totes les situacions.
Comprensió de textos orals de tipologia diversa en diferents formats i mitjans.	Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.	Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació.
Identificació de la incidència dels components (situació, participants o intenció) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives pròpies de l'aula i d'altres entorns informals.	Descripció de la incidència dels components (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal) en l'acte comunicatiu en diferents situacions comunicatives de l'aula i de l'entorn.	Anàlisi dels components del fet comunicatiu (situació, participants, propòsit comunicatiu, canal, registre) en qualsevol situació comunicativa.
Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament i en contextos propers, per dotar textos breus i senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció.	Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció	Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals de forma autònoma, en contextos formals, per dotar textos progressivament complexos d'adequació, coherència, cohesió i correcció.
Identificació d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, imatges) en les produccions orals.	Descripció d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges) en les produccions orals	Anàlisi d'elements bàsics de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic, inferències d'informació) i forma (estructura, format, títol, imatges, tipografia) en les produccions orals.
Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.	Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.	Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.
Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg) en les produccions orals, en el marc de les propostes didàctiques d'aula.	Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals, de forma progressivament autònoma.	Ús de models textuais elementals (narració, descripció, diàleg i exposició) en les produccions orals i de forma autònoma.
Interacció oral adequada en situacions d'aula. Reconeixement i utilització d'estratègies bàsiques de cortesia lingüística.	Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals elementals, amb respecte a les normes bàsiques de cortesia lingüística.	Interacció oral adequada en situacions d'aula i en contextos formals pautats, amb respecte a les normes de cortesia lingüística.

Comunicació oral		
1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Aplicació d'estratègies d'escolta activa en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.	Aplicació d'estratègies d'escolta activa i assertivitat en la resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.	Aplicació d'estratègies d'escolta activa, assertivitat i proposta de solució creativa en la resolució dialogada de conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
	Detecció de possibles usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en diferents contextos comunicatius.	Aplicació d'estratègies per a l'ús d'un llenguatge no discriminatori en diferents contextos comunicatius.
	Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.	Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global, la informació rellevant, la integració de la informació explícita i la realització d'inferències per superar el sentit literal de textos socials orals i multimodals.
	Aplicació d'estratègies d'interpretació d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.	Aplicació d'estratègies d'interpretació i ús d'elements bàsics de la comunicació no verbal en les situacions comunicatives.
	Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge, de forma guiada.	Ús d'eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la producció i coproducció oral i multimodal; ús de plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa en el marc de les situacions d'aprenentatge.

Comprensió lectora

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Lectura individual i silenciosa, amb fluïdesa adequada al nivell cognitiu, de textos de l'aula i del seu entorn.		
Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.	Lectura en veu alta, amb entonació i ritme adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.	Lectura en veu alta amb entonació i ritme fluids, amb preparació prèvia.
Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.	Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.	Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora en tot tipus de textos.
Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.	Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos de forma progressivament autònoma.	Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en fonts documentals diverses de forma progressivament autònoma.
Detecció d'usos clarament discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma guiada, en contextos quotidians i mitjans de comunicació.	Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma progressivament autònoma, en tots els contextos.	Aplicació d'estratègies per detectar usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic en tots els contextos.

Expressió escrita		
1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Comprensió i ús de convencions del codi escrit en el marc de les propostes de comprensió o producció de textos d'ús escolar i social.		
Producció de textos propers o viscuts, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, amb acompanyament i una intenció concreta	Producció de textos escolars i socials, de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma progressivament autònoma i amb una intenció concreta.	Producció de textos de tipologia diversa, dirigits a diferents destinataris, de forma autònoma i amb una intenció concreta.
Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals propers a la seva experiència personal, en diferents suports, amb diferents propòsits i de forma acompanyada.	Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals d'ús escolar i social, en diferents suports, amb diferents propòsits comunicatius i de forma progressivament autònoma.	Aplicació d'estratègies elementals, individuals o grupals, de planificació, redacció, revisió i edició de textos escrits i multimodals de tipus divers, amb diferents propòsits comunicatius de forma autònoma.
Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma acompanyada, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.	Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma progressivament autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.	Utilització d'elements gràfics i paratextuals adequats al suport, de forma autònoma, que facilitin l'organització i la comprensió del text produït a l'aula.
	Ús de bastides i altres suports, amb acompanyament, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.	Ús de bastides i altres suports, de forma progressivament autònoma, tant en paper com digitals, per millorar la producció de textos propis.
Cura en la presentació de les produccions escrites en qualsevol suport	Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.	Presentació acurada i aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques de les produccions escrites en qualsevol suport.

Alfabetització informacional

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
<p>Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació senzilla en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria.</p>	<p>Aplicació d'estratègies bàsiques per a la recerca guiada d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat.</p>	<p>Aplicació d'estratègies de recerca d'informació en fonts documentals variades i amb diferents suports i formats, reconeixent l'autoria i aplicant criteris de fiabilitat, de forma progressivament autònoma.</p>
	<p>Distinció entre fets i opinions en informacions de l'entorn proper i dels mitjans de comunicació.</p>	<p>Distinció entre fets i opinions i detecció de la manipulació informativa en informacions de l'entorn social i dels mitjans de comunicació.</p>
<p>Aplicació d'estratègies bàsiques per comparar informació de diferents fonts, reelaborar-la i comunicar-la en situacions properes i amb acompanyament.</p>	<p>Aplicació d'estratègies per comparar i classificar la informació, reelaborar-la i comunicar-la en contextos escolars i amb progressiva autonomia.</p>	<p>Aplicació d'estratègies de comparació, classificació, valoració de la informació, reelaboració i comunicació en tots els contextos i amb progressiva autonomia.</p>
<p>Comunicació creativa del coneixement, de forma acompanyada, amb respecte a la propietat intel·lectual.</p>	<p>Comunicació creativa del coneixement, amb respecte a la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.</p>	<p>Comunicació creativa del coneixement, amb respecte per la propietat intel·lectual, de forma progressivament autònoma.</p>
<p>Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals de l'aula i del centre, amb guiatge, per dur a terme treballs d'investigació.</p>	<p>Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.</p>	<p>Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula o del centre, de forma autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.</p>

Educació literària		
1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors	Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil, adequats als propis interessos i organitzats en itineraris lectors.	Lectura d'obres o fragments variats i diversos de la literatura adequats a la seva edat i organitzats en itineraris lectors.
Comprensió dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, personatges, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.	Anàlisi dels elements constitutius essencials de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari, llenguatge) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat.	Valoració dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat i de forma progressivament autònoma.
Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals amb acompanyament.	Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada.	Establiment de vincles de la literatura amb altres manifestacions artístiques i culturals, de forma guiada, si cal.
Inici de la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.	Construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració argumentada de les obres, mitjançant la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.	Progrés en la construcció de la identitat lectora, afavorint l'expressió de gustos i interessos i la valoració crítica elemental de les obres, per mitjà de la lectura autònoma i la lectura compartida i guiada.
Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.	Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.	Ús de la biblioteca de l'aula, del centre i de l'entorn proper com a espai de trobada d'activitats literàries compartides i com a element impulsor de comunitats lectores.
Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, amb acompanyament.	Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció) en el context de les lectures d'aula i de la biblioteca, de forma progressivament autònoma.	Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre (persones autores, traductores, adaptadores, il·lustradores, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició), en contextos variats i de forma autònoma.
Esriptura de textos literaris senzills (rodolins, endevinalles, contes...) a partir de models coneguts i analitzats, amb acompanyament.	Esriptura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris, amb progressiva autonomia.	Esriptura de textos narratius i poètics a partir de models coneguts i analitzats, utilitzant recursos literaris de manera original i amb riquesa lèxica, de forma autònoma.

Educació literària

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Exploració de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.	Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, amb acompanyament.	Exploració i interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.

Reflexió sobre la llengua

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è
Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.	Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.	Utilització de metallenguatge específic bàsic en el marc de propostes de producció i comprensió de textos orals, escrits o multimodals.
Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.	Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.	Diferències elementals entre llengua oral i llengua escrita en l'ús quotidià.
	Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.	Ús dels signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit i en relació amb el significat en les diferents produccions.
Discriminació fonètica de sons, síl·labes i accents i correspondència entre els sons i les grafies en la lectura i en les diferents produccions escrites, tenint en compte les diferents etapes del procés evolutiu.	Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques entre les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.	Identificació de diferents relacions formals, semàntiques i sintàctiques de les paraules en la lectura i en les diferents produccions escrites.
	Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.	Anàlisi i ús de les modalitats oracionals en relació amb la intenció comunicativa.
	Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre aspectes ortogràfics i gramaticals bàsics, amb especial atenció a la concordança entre els elements de l'oració en les diferents produccions.	Formulació i comprovació d'hipòtesis (substitució, inserció, supressió, canvi d'ordre, manipulació) i establiment de generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques, amb especial atenció a les diverses unitats comunicatives en les diferents produccions.
	Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna, a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.	Anàlisi i ús de mecanismes de cohesió, amb especial atenció a les formes verbals, als connectors textuais explicatius i a les substitucions pronominals com a mecanisme gramatical elemental de referència interna (repeticions, sinònims), a partir de la reflexió compartida sobre les produccions escrites.